

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Milanem Podhrázkým v právní věci **žalobkyně: J. L.**, bytem B., M. B., zastoupené JUDr. Lenkou Rivolovou, advokátkou se sídlem Na Truhlářce 1455/13, Praha 8, adresa pro doručování: Hrubínova 204, Mladá Boleslav, proti **žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 8. 2016, čj. MPSV-2016/174796-912, sp. zn. SZ/2959/2015/9S-SČK,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 8. 2016, čj. MPSV-2016/174796-912, sp. zn. SZ/2959/2015/9S-SČK, **se z r u š u j e a věc se v r a c í** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je p o v i n e n** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku ve výši 4 719 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, a to k rukám její zástupkyně JUDr. Lenky Rivolové, advokátky.

O d ů v o d n ě n í

Žalobkyně se žalobou podanou ke zdejšímu soudu domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, jímž žalovaný změnil k jejímu odvolání rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Příbrami (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 20. 10. 2015, čj. 46383/2015/MBO, tak, že žalobkyni podle § 4 odst. 1, § 8, § 9, § 11 a § 13 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění účinném do 31. 7. 2016 (dále jen „zákon č. 108/2006 Sb.“), přiznal od 1. 6. 2015 příspěvek na péči ve výši 8 000 Kč měsíčně s tím, že od 1. 8. 2016 se příspěvek zvyšuje na 8 800 Kč měsíčně. Rozhodnutím správního orgánu I. stupně původně nebyl žalobkyni příspěvek na péči přiznán.

V žalobě žalobkyně předně připomněla, že žalovaný rozhodl o její závislosti na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost) s tím, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžaduje každodenní pomoc, neboť nezvládá základní životní potřeby: mobilita, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. Jako zvládané činnosti naopak hodnotil orientaci a komunikaci. Žalovaný vyšel z toho, že předložené lékařské zprávy (včetně poslední zprávy MUDr. M. H. ze dne 14. 7. 2016) dokládají pouze střídavou úroveň orientace a komunikace žalobkyně, což podle žalovaného doložilo i další sociální šetření, které si žalobkyně vyžádala.

Žalobkyně nesouhlasí s tím, že z hlediska orientace a komunikace není dokladována úplná nebo převažující těžká porucha. Při šetření uskutečněném dne 15. 2. 2016 musela pověřená pracovnice žalovaného slyšet i to, že žalobkyně je jen velmi málo orientovaná v prostoru a čase a že si řadu věcí plete a obtížně komunikuje. To pak koresponduje i s již zmíněným lékařským nálezem MUDr. H. Tento náleze, který byl podkladem napadeného rozhodnutí, hovoří o tom, že žalobkyně není časově orientována (případně nepřesně), přičemž s tímto odborným posouzením se žalovaný nevypořádal. Žaloba dále poukazuje na to, že posudkový lékař učinil závěr o závislosti žalobkyně na pomoci jiné fyzické osoby, aniž by sám podrobněji zkoumal faktický zdravotní stav žalobkyně a nemohl si tak o jejím zdravotním stavu učinit odpovídající představu. Závěr posudkového lékaře učiněný „od stolu“ s vágním odůvodněním, že provedené sociální šetření má oporu v lékařských nálezech, je nepřesvědčivý, neúplný a tím pak tento závěr není ani dostatečně objektivní. Žaloba současně zpochybňuje závěr odůvodnění napadeného rozhodnutí, podle něhož nově doložené nálezy (včetně zmíněné zprávy MUDr. H.) byly v souladu se zdravotní dokumentací, kterou měla příslušná posudková komise k dispozici již ke dni 19. 5. 2016. Žalobkyně v této souvislosti připomíná, že posudek o zdravotním stavu je v daném řízení rozhodujícím důkazem, přičemž v souladu s judikaturou správních soudů musí takový posudek být úplný, přesvědčivý a přezkoumatelný. Současně musí vycházet z dostatečných podkladů, nebýt s nimi v rozporu a vypořádat se se všemi rozhodnými skutečnostmi. Žalovaný však v daném případě těmito požadavkům nevyhověl. V závěru pak žaloba poukazuje na to, že o žalobkyni se nejvíce stará její osmdesátiletý manžel, který na tom sám se zdravím není nejlépe, což žalovaný též mohl vzít v potaz. V případě umístění žalobkyně do některého z ústavů pro dlouhodobě nemocné by pak stát platil za hospitalizaci žalobkyně mnohem větší částku než tu, která tvoří příspěvek na péči za účelem zajištění potřebné pomoci.

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Ve vyjádření k žalobě shrnul dosavadní průběh řízení a zdůraznil, že zdravotní stav žalobkyně byl řádně a objektivně přezkoumán, přičemž bylo přihlédnuto ke všem doloženým lékařským nálezům včetně zprávy MUDr. H. Poukázal dále na to, že při jednání Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „posudková komise“) byl dne 19. 5. 2016 přítomen odborný lékař z oboru neurologie a dne 9. 8. 2016 odborný lékař z oboru psychiatrie. Kompetenci posoudit, zda žadatel splňuje kritéria pro přiznání vyššího stupně závislosti na pomoci jiné fyzické osoby má jen lékař posudkové služby, nikoliv specialista či ošetřující lékař. Žalovaný dále poukázal na to, že podle zákona není osobní účast posuzované osoby povinná, jestliže je lékařská dokumentace dostatečná k objektivnímu posouzení zdravotního stavu. Upozornil současně na to, že lékař posudkové služby hodnotí pouze zdravotní stav posuzované, nikoliv náročnost péče či finanční náklady.

Žalobkyně v replice k vyjádření žalovaného setrvala na skutečnostech uvedených v žalobě. Opětovně poukázala na závěry MUDr. H., která podrobně popisuje poruchy vnímání, zmatenost, zrakové halucinace, demenci a desorientaci žalobkyně. Pokud pak jde o prognózu, připomněla, že podle MUDr. H. je z psychiatrického hlediska vývoj nepříznivý a nelze očekávat zlepšení, spíše zhoršení. Žalobkyně dodala, že trvá na provedení důkazu znaleckým posudkem o jejím zdravotním stavu. K replice pak připojila lékařskou zprávu z neurologického vyšetření z 24. 10. 2016 a později doplnila i lékařské zprávy z neurologické kontroly z 15. 5. 2017 a 30. 11. 2017. Mimo to soudu zaslala též aktuální lékařskou zprávu MUDr. H. z 20. 7. 2017.

Krajský soud v Praze ze správního spisu v dané věci ověřil, že žalobkyně dne 3. 6. 2015 požádala u správního orgánu I. stupně o příspěvek na péči. V řízení o této žádosti pak správní orgán I. stupně provedl sociální šetření, přičemž ze záznamu o tomto šetření mimo jiné plyne, že *„orientace místem žadatelce zcela chybí. V době šetření žadatelka uváděla, že je v Kosmonosích a dle sdělení manžela v Kosmonosích nikdy nebydlela. Časově orientována žadatelka občas je bez potíží, občas není. V době šetření žadatelka časově orientována nebyla. (...) Komunikace se žadatelkou je úměrná aktuální paměti a orientaci. Někdy je s žadatelkou rozhovor bez obtíží, jindy není možný, neboť uvádí vše nepravdivě. Žadatelka neovládá telefon (...). Na otázky reagovala odpověďmi, ale mnohé odpovědi nesouhlasily se skutečností“*. V řízení byl dále vypracován posudek o zdravotním stavu žalobkyně (posudek OSSZ Mladá Boleslav ze dne 8. 9. 2015, čj. LPS/2015/2685-MB_CSSZ), podle něhož se v případě žalobkyně nejedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, žalobkyně je schopna zvládat všechny základní životní potřeby a nejde tedy o osobu, která se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby. S odkazem na tento posudek pak vydal správní orgán I. stupně dne 20. 10. 2015 shora již označené rozhodnutí, kterým žalobkyni příspěvek na péči nepřiznal.

Proti prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně dne 4. 11. 2015 odvolání, v němž mimo jiné poukázala na to, že napadené rozhodnutí nezohledňuje výsledky sociálního šetření a namítla též vady posudku OSSZ. V řízení o odvolání proběhlo dne 15. 2. 2016 opětovně sociální šetření, přičemž dle záznamu o tomto šetření žalobkyně *„celou dobu komunikovala, odpovídala na otázky celkem adekvátně. Vzpomněla si, že byla v nemocnici v Praze, kde se jí nelíbilo. Na pobyt v nemocnici v Mladé Boleslavi si nevzpomněla. Na otázku, kdy byla v nemocnici neodpověděla. (...) počet vnučat se jí pletl (uváděla různé počty). Rodina uvedla, že po mozkové příhodě byla desorientovaná. Postupně se to zlepšilo. Dle vyjádření rodiny je orientace závislá na jejím momentálním stavu.“* Žalovaný pak nechal v daném řízení vyhotovit posudek posudkové komise (ze dne 19. 5. 2016, čj. 2015/5407-PH), podle něhož šlo v případě žalobkyně o osobu starší 18 let věku, která se považuje za závislou na pomoci jiné osoby ve stupni III (těžká závislost). Podle tohoto posudku u žalobkyně *„přetrvává těžká levostranná hemiparesa, centrální paréza n VII I. sin, levostranná hypestezie s residuálním neglect syndromem (...) i přes pokračující rehabilitaci potřebuje dopomoc ve všech sledovaných základních životních potřebách kromě orientace a komunikace“*. Žalobkyně v dalším řízení zpochybnila závěry citovaného posudku s tím, že komunikace a orientace je závislá na jejím momentálním stavu, k čemuž doloží aktuální lékařské zprávy. Mimo jiné následně žalovanému zaslala lékařskou zprávu MUDr. M. H. z psychiatrického vyšetření ze dne 14. 7. 2016. Podle závěrů této zprávy je žalobkyně *„sice povídavá, ale místy neudrží determinující linii, je zabíhavá, některé věty nedokončuje, místy hledá slova, mívá i zárazy*

v myšlení, stěžuje si, že si nepamatuje, nemůže vybavit slova a situace, někdy se jí vybaví po delším čase, se neorientuje v čase, pouze částečně, má postiženou krátkodobou paměť (...) Vývoj je z psychiatrického hlediska nepříznivý a nelze očekávat zlepšení, spíš zhoršení, je zcela závislá na péči rodiny i přes to, že kolísavě bývá lépe orientovaná, rodina se hodně angažuje...“.

V návaznosti na to pak žalovaný požádal posudkovou komisi o vypracování doplňujícího posudku, která v tomto posudku (ze dne 9. 8. 2016, čj. 2016-3554-PH) setrvala na tom, že žalobkyně se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost), přičemž není neschopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb, není však schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb. Tento doplňující posudek mimo jiné uzavřel, že nebyly shledány důvody pro změnu již přijatého posudku, přičemž „všechny doložené lékařské zprávy včetně nově předložené lékařské zprávy MUDr. M. H. z psychiatrické ordinace dokládají střídatou úroveň orientace a komunikace posuzované. To doložilo i nově provedené sociální šetření. (...) Výsledky sociálního šetření a předložená lékařská zpráva MUDr. M. H. jsou plně v souladu s posouzením PK MPSV, protože ani v jednom z vyjádření není dokladována z hlediska orientace a komunikace úplnost nebo převažující těžká porucha funkčních schopností posuzované ve smyslu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu ve smyslu písmena c) § 3 zákona 108/2006 Sb.“ V návaznosti na tento doplňující posudek a s odkazem na jeho závěry pak žalovaný vydal shora již označené rozhodnutí, které žalobkyně napadla nyní projednávanou žalobou.

Krajský soud v Praze na základě včas podané a přípustné žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán. Vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu [§ 75 zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)]. Dospěl přitom k závěru, že žaloba je důvodná.

Podstata uplatněné žalobní argumentace se v dané věci týká nesprávných skutkových závěrů žalovaného (nesprávného posouzení zdravotního stavu žalobkyně), pokud jde o zvládání základních životních potřeb orientace a komunikace. Žalobkyně pak v konkrétní rovině především namítá, že žalovaný (resp. posudková komise) se nevypořádal se závěry psychiatrického nálezu, podle něhož žalobkyně není časově orientována, resp. upozorňuje na to, že nebyla přizvána k jednání posudkové komise, v důsledku čehož je závěr posudkové komise nepřesvědčivý a neúplný.

Relevantní právní úpravu v dané věci představuje především § 9 zákona č. 108/2006 Sb., podle něhož „Při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost“ (odst. 1), přičemž „při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu“ (odst. 4), a „pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně

dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku“ (odst. 5).

S ohledem na povahu uplatněné žalobní argumentace je nutno v obecné rovině předeslat, že není a nemůže být úkolem soudu přezkoumávat věcnou správnost závěrů posudkové komise, ostatně k tomu soud nemá ani potřebnou (lékařskou) kvalifikaci. Naplnění podmínek pro přiznání nároku na příspěvek péči dle zákona č. 108/2006 Sb. je otázkou odbornou (medicínskou) a rozhodnutí správního orgánu i soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud si nemůže učinit úsudek o této otázce sám. Posudkové řízení je přitom specifickou formou správní činnosti spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. Výše uvedené samozřejmě neznamená, že soud závěry posudkové komise bez dalšího převezme. Aby mohlo žalobou napadené rozhodnutí žalovaného odvolacího orgánu (které je postaveno právě na závěrech posudkové komise) obstát, je nezbytné, aby byl aplikovaný posudek objektivní, vycházel z dostatečných podkladů a reagoval přesvědčivě na námitky uvedené v odvolání. Nároky kladené na posudek posudkové komise vypracovaný v odvolacím řízení ve věci nároku na příspěvek na péči jsou shodné s nároky kladenými na posudek téhož posudkového orgánu v řízení o důchodovou dávku podmíněnou nepříznivým zdravotním stavem v řízení soudním (srov. např. rozsudek Krajského soudu v Ostravě čj. 20 Ad 34/2015-26). Jak plyne z odkazované judikatury, je v daném druhu řízení právě žalovaný tím orgánem, který ve věci rozhoduje a je jeho právem a povinností od posudkové komise vyžadovat posudek v takové kvalitě, který je svým obsahem nezpochybnitelný. Pokud však v řízení před soudem vyplyne, že takový posudek (a v návaznosti na něj odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného) je toliko formalistické a zpochybnitelné, je nutno dospět k závěru, že takové rozhodnutí bylo založeno na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu.

Vzhledem k tomu, že žalobkyně v průběhu řízení před soudem dokládala i novější lékařské zprávy, je nutno ve vztahu k hodnocení zdravotního stavu žalobkyně dále připomenout, že došlo-li po vydání napadeného rozhodnutí k jeho změně (zhoršení), nepřísluší soudu v řízení o žalobě takovou změnu posuzovat a přihlížet k ní; to může být pouze předmětem nového řízení o případné nové žádosti.

Jak již plyne ze shora reprodukováného správního spisu, žalobkyně v průběhu odvolacího řízení (shodně jako v rámci žalobní argumentace) zpochybňovala závěry posudkové komise, pokud jde o zvládání základních životních potřeb komunikace a orientace. Z napadeného rozhodnutí přitom vyplývá, že žalovaný se v odůvodnění tohoto rozhodnutí omezil pouze na citaci posudkového zhodnocení provedeného posudkovou komisí, podle níž všechny doložené lékařské zprávy dokládají střídavou úroveň orientace a komunikace, přičemž výsledky sociálního šetření i žalobkyní zmiňovaná zpráva nedokládají z hlediska orientace a komunikace úplnost nebo převažující těžkou poruchu žalobkyně.

V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle písm. b) přílohy 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění účinném do 31. 8. 2016 (dále jen „vyhláška č. 505/2006 Sb.“), se za schopnost zvládat základní životní potřebu orientace „považuje stav, kdy osoba je schopna poznávat a

rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se časem, místem a osobou, orientovat se v obvyklém prostředí a situacích a přiměřeně v nich reagovat“. Podle písm. c) přílohy 1 citované vyhlášky se pak za schopnost zvládat základní životní potřebu komunikace *„považuje stav, kdy osoba je schopna dorozumět se a porozumět, a to mluvenou srozumitelnou řečí a psanou zprávou, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům nebo zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky“.*

Pro nyní projednávanou věc je dále podstatné, že citovaná vyhláška též výslovně upravuje posudková kritéria, která mají orgány lékařské posudkové služby aplikovat při posuzování schopnosti zvládat životní potřeby. Jednak ve smyslu § 1 odst. 2 této vyhlášky platí, že *„schopnost osoby zvládat základní životní potřeby pro účely stanovení stupně závislosti se hodnotí v přirozeném sociálním prostředí a s ohledem na věk fyzické osoby“*, přičemž *„za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu“* (§ 1 odst. 4 citované vyhlášky). Dále *„[p]ři hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby se posuzuje, zda z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládnutí základní životní potřeby a zda je fyzická osoba schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby. Přitom se přihlíží k tomu, zda dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav trvale ovlivňuje funkční schopnosti, k výsledku rehabilitace a k adaptaci na zdravotní postižení“* (§ 2 odst. 1 téže vyhlášky).

Pro danou věc je pak významným posudkovým kritériem též pravidlo zavedené do citované vyhlášky novelizací provedenou vyhláškou č. 391/2011 Sb., podle něhož platí, že *„pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu“* (§ 2b citované vyhlášky).

Pokud jde o žalobkyní zmiňovanou základní životní potřebu komunikace, zde považuje soud za nutné poukázat na to, že míra precizace žalobních bodů do značné míry předurčuje, jaké právní ochrany se žalobci (žalobkyni) u soudu dostane. Čím je žalobní bod obecnější, tím obecněji k němu správní soud přistoupí. Není na místě, aby soud za žalobce (žalobkyni) spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral skutečnosti, které žalobu podporují. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebral by funkci žalobcova advokáta (srov. závěry rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu čj. 4 As 3/2008-78).

Žalobkyně v rámci uplatněné žalobní argumentace v souvislosti se základní životní potřebou komunikace neuvádí, v čem konkrétně (pokud jde o zjištění jejího zdravotního stavu) žalovaný pochybil, resp. konkrétně s jakými závěry jakých podkladů jsou výsledky posouzení zdravotního stavu posudkovou komisí v rozporu. Podle záznamu o sociálním šetření (z 15. 2. 2016) žalobkyně *„celou dobu komunikovala, odpovídala na otázky celkem adekvátně“*, přičemž záznam *„čitelně podepsala“*, ani z lékařské zprávy MUDr. H. (z 14. 7.

2016) pak neplynou závěry (žalobkyně ostatně žádné takové v této lékařské zprávě či zprávách jiných neoznačuje), které by svědčily nezvládnání této základní životní potřeby ve smyslu některé z aktivit stanovené v rámci písm. c) přílohy 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. žaloba se omezuje pouze na konstatování „obtížné“ komunikace. Přestože posudky vypracované v dané věci posudkovou komisí, resp. odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného, nejsou při posouzení zvládnání této základní životní potřeby detailní ve vztahu ke všem jeho aspektům, dle názoru zdejšího soudu poskytují v návaznosti na zkoumané podklady dostatečný obraz o zdravotním stavu žalobkyně a o jeho vlivu na schopnost žalobkyně zvládat tuto životní potřebu (resp. je odpovídající reakcí na námitky žalobkyně uplatněné v průběhu řízení). Posudková komise sice poměrně stručně, ale způsobem ještě dostatečným a na základě odpovídajících podkladů v případě této základní životní potřeby zhodnotila zdravotní stav žalobkyně (posoudila tedy odpovídajícím způsobem skutková zjištění) a jeho vliv na samostatné zvládnání této základní životní potřeby.

Pokud však jde o zvládnání základní životní potřeby orientace, zde je třeba v návaznosti na shora citovaná posudková pravidla plynoucí z vyhlášky č. 505/2006 Sb. a vymezení jednotlivých aktivit určujících tuto základní životní potřebu připomenout, že mezi určující aktivity v případě dané základní životní potřeby patří mimo jiné orientace místem a především orientace časem. V tomto ohledu však soud nemohl přehlédnout, že přes závěry prvotního sociálního šetření z 3. 6. 2015 (*„orientace místem žadatelce zcela chybí.... Časově orientována žadatelka občas je bez potíží, občas není. V době šetření žadatelka časově orientována nebyla“*), závěry sociálního šetření provedeného v odvolacím řízení (*„Na pobyt v nemocnici v Mladé Boleslavi si nevzpomněla. Na otázku, kdy byla v nemocnici neodpověděla“*) i žalobkyní akcentované závěry lékařské zprávy MUDr. H. ze dne 14. 7. 2016 (*„nemůže vybavit slova a situace, někdy se jí vybaví po delším čase, se neorientuje v čase, pouze částečně, má postiženou krátkodobou paměť“*), žalovaný s odkazem na závěry posudkové komise uzavřel, že výsledky sociálního šetření i citovaná lékařská zpráva jsou v souladu s posouzením posudkové komise. Podle názoru soudu však v případě posouzení této základní životní potřeby citované odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaného nemůže obstát, a to právě s ohledem na závažné indicie plynoucí z citovaných podkladů, které zpochybňují závěr, že u žalobkyně není dána z hlediska orientace místem a především časem převažující těžká porucha funkčních schopností. Žalovaný nikterak nevysvětluje, z jakého důvodu nepovažuje shledanou související poruchu za těžkou a především své závěry v případě žalobkyně neindividualizuje v návaznosti na citované podklady, které měl k dispozici. V tomto ohledu je třeba opětovně zdůraznit, že *„pro hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby za účelem zjištění stupně závislosti osoby je v rámci aplikace posudkových kritérií stanovených v § 1 až § 2c vyhlášky č. 505/2006 Sb. ... rozhodné nesplnění byť jen jedné z aktivit, které jsou pro schopnost zvládat určitou základní životní potřebu vymezeny v příloze k této vyhlášce, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pokud z podkladů lékařského posudku vyplývá, že posuzovaný některou z aktivit nutných pro celkové zvládnutí určité životní potřeby sám a bez pomoci jiné osoby nezvládá, a orgány lékařské posudkové služby přesto takovou základní životní potřebu považují za zvládanou, je jejich povinností tento závěr dostatečně a přesvědčivě odůvodnit“* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 3 Ads 50/2013-32). Podle názoru zdejšího soudu jsou přitom závěry citované judikatury aplikovatelné i v nyní projednávané věci, přičemž závěry posudku posudkové komise i odůvodnění rozhodnutí

žalovaného citované požadavky, pokud jde o zvládání základní životní potřeby orientace, nenaplnují.

Ve vztahu k argumentaci žalobkyně týkající se absence jejího osobního vyšetření posudkovou komisí lze pak v návaznosti na shora uvedené poukázat na závěry Nejvyššího správního soudu vyslovené v jeho rozsudku čj. 4 Ads 82/2011-8, podle něhož „*přímé osobní vyšetření posuzované osoby lékařem okresní správy sociálního zabezpečení a posudkovou komisí by mělo být pravidlem. Takové pravidlo však nemůže platit bezvýjimečně a vždy musí být náležitě zohledněny konkrétní okolnosti projednávaného případu*“. Jinak řečeno, vyšetření posuzovaného není v daném druhu řízení nezbytnou podmínkou pro řádné zjištění skutkového (zdravotního) stavu, nicméně vyvstanou-li pochybnosti, případně má-li dojít k odstraňování rozporů mezi závěry sociálního šetření a posudkovým hodnocením posudkové komise, je povinností odvolacího správního orgánu žádat po posudkové komisi doplnění posudku, pokud posudková komise postavila své hodnocení na rozporných podkladech, aniž by rozpory sama odstranila nebo vysvětlila.

Krajský soud v Praze tedy v návaznosti na výše uvedené a ve shodě s žalobkyní nepovažuje shora označené posudky posudkové komise ve vztahu ke zvládání základní životní potřeby orientace za nezpochybnitelné a přesvědčivé (posudková komise odpovídajícím způsobem nekonfrontovala závěry sociálních šetření a předložené zdravotnické dokumentace s vlastními zjištěními), v důsledku čehož vykazuje vady i odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaného.

S ohledem na výše uvedené tedy nezbyvá, než uzavřít, že soud za daných okolností musel přistoupit ke zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného bez jednání podle § 76 odst. 1 písm. a) a písm. b) s. ř. s., a to v souladu s již existující (výše zmíněnou) judikaturou správních soudů. Napadené rozhodnutí totiž ve vztahu k základní životní potřebě orientace vychází z nedostatečně zjištěného skutkového stavu, resp. vykazuje vadu nepřezkoumatelnosti spočívající v nedostatku důvodů. Popsané vady přitom mohou být pro rozhodnutí ve věci samé významné, neboť pokud by v případě žalobkyně byla základní životní potřeba orientace hodnocena jako nezvládaná, projevilo by se to v zařazení žalobkyně do příslušného stupně závislosti (viz § 8 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb.).

Současně se zrušením napadeného rozhodnutí soud v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, přičemž v tomto řízení je žalovaný dle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem soudu vyjádřeným v tomto rozsudku. Na žalovaném pak v dalším řízení především bude, aby na základě úplného, celistvého a přesvědčivého posudku posudkové komise odpovídajícím způsobem vysvětlil, z jakých důvodů považuje za zvládanou základní životní potřebu orientace. Přestože žalobkyně navrhovala „ve spojení“ s rozhodnutím žalovaného zrušit též rozhodnutí prvostupňové, zdejší soud ke zrušení rozhodnutí správního orgánu I. stupně nepřistoupil, neboť vytýkané vady mohou být odstraněny v řízení před žalovaným správním orgánem.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyni, která byla ve věci úspěšná, přiznal soud náhradu nákladů řízení odpovídající odměně její zástupkyně, a to v celkové výši 4 719 Kč. Jedná se o odměnu za 3 úkony právní služby po 1.000 Kč [převzetí a příprava zastoupení, sepis žaloby a sepis repliky k vyjádření žalovaného – § 7, § 9 odst. 2, § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb.], k čemuž soud přičetl paušální částku jako náhradu hotových výdajů ve výši 3 x 300 Kč (§ 13 odst. 3 citované

vyhlášky); vše shora uvedené navýšeno o 21% DPH ve výši 819 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 13. prosince 2017

JUDr. Milan Podhrázký, v. r.
samosoudce

Za správnost:
P. Š.